

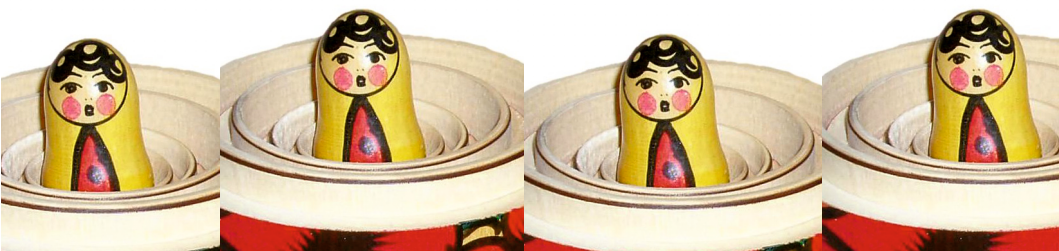

ntamo

HARRY FORSBLOM

Frendien
kerho

FRENDIEN KERHO

HARRY FORSBLOM

Jees, maailman dialektiikka, runoja 1973 WSOY

Toivakan kirkon kattomaalaus, runoja 1975 WSOY

Tomumajayllätys, runoja 1978 WSOY

Aurinkolinna, romaani 1980 WSOY

Kun legendasta tulee tosi, romaani 1984 WSOY

Ristilukki ja kumppanit, romaani 1991 WSOY

Rakkaus/helvetti, romaani 1996 Like

Concepts of Postmodernism, väitöskirja 2001 University of Jyväskylä

Sorayan kiirastuli, romaani 2006 Artipictura

Verhojen takaa tulee kirjoitus, runoja ntamo 2011

Lasitalo, romaani, ntamo 2012

© 2013 Harry Forsblom

ISBN 978-952-215-425-5

ULKOASU

Make Copies

KANNEN KUVA

Wikimedia Commons.

Published under GNU Free Documentation License

VALMISTAJA

BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

2013

ntamo

www.ntamo.net

Harry Forsblom

Frendien kerho

ROMAANI

ntamo

I BILEET

Vieraiden tullessa kuului isännän, Sepon, ensimmäinen ja ainoa todella merkitsevä toivomus, avajaisrepliikki vieraille; ja se säästi kuin jo olemukseltaan niukkasanainen liikenne-merkki paljolta pahalta, kuin se olisikin edustanut kaunopuheisuutta: ”Meidän on oltava täällä valoisalla mielellä”. Näin puhui punakeltainen liikennemerkki, kuin Zarathustra.

Tämä oli epäilemättä laittamattomasti ajateltu, sillä se pelasti päivän, ja seuraavankin, kuin kutsut olisi jo etukäteen ollut tarkoitus sopia onnistuneiksi. Ehkä niin olikin. Kyseessä oli kenties Frendien tunnussana tai salasana. Mistä Seppo edes oli sen keksinyt tai saanut tietoonsa? Ei ainakaan Katriltä, sillä kyseessä oli *oikea* salasana, joka oli pidettävä salassa. Oliko Seppo paremmin vihitty näihin asioihin kuin oli yleisesti tiedossa ja siis sisäpiireissä, sittenkin? Vai olinko minä Aarne-herra kuiskannut sen hänelle? Kiitos siinä tapauksessa Aarne-herralle, vähän kuin Jumalalle.

Toinen isännän toivomus oli vielä vähemmän kaunopuheinen, vaikkei sitä kuten ensimmäistäkään esitetty käskynä vaan eräänlaisena toteamuksena: ”Eikä sitten selityksiä”. Erikoisen tämä kansanviisaus oli sikäli, että selittelemäänhän tänne oli tultu. Sen arvatessaan sitä (kumpaa?) vaihtoehtoa saattoi jo etukäteen torjua. ”Kannattaa puhua asiaa, olkaa vain asiallisia”, Seppo vielä täsmensi, nyt kuin alkumenestyksestään liikaakin innostunut hieman virkaintoinen liikenne-poliisi Käytöksen kultaisesta kirjastaan, jota ainakin virolaiset diplomaatitkin kuulemma yhä käyttivät.

Sepolla oli hymynkare jo kasvoillaan, vaikka olisi ollut liikaa sanoa, että hän oli tilanteen herrana. ”Esittäkää asianne mahdollisimman tiiviisti. Näin muutkin saavat puheenvuoron tai itse valitsemansa tilaisuuden vaieta. Tervetuloa.”

Tervetulotoivotus olisi kannattanut kuuluttaa tuulitunnelissa kaikuna tai kierrättää jostakin Marsin tapaisesta paikasta heijastuvan radiosignaalin kautta. Niin kauan jo kaikkien vieraiden tulo taloon tuntui kestävän. Kuin elämä, tai presidentin itsenäisyyspäivän kutsuissa, kun osa vieraista kiersikin Mariankadun puoleisesta ovesta takaisin ulos ja tuli kohta uudestaan sisään, tällä kertaa Esplanadin puoleisista

ovista. Ja kohta jopa päinvastaiseen suuntaan, jälleen vain osa vieraista, mikä oli hiukan erikoista liikennekulttuuria, kuin Venäjällä.

Ja tämä hidas säätykierto, jossa oli myös hieman hermostuneen kehämäisen aikakäsityksen piirteitä, oli yksi asia, joka ehkä oli saanut Sepon jo tällaisessa avajaispuheessaan varautumaan turhan pateettisuuden karttamiseen. Hän halusi yksinkertaisesti voittaa aikaa, mistä häntä vieraatkin kiittäisivät. Edelleen oli mahdollista, että kuiskaajana, jolla oli näissä asioissa Seppoa parempi tai huonompi tyylitaju, miten vain, olin minä. Tyylitaju sanoi, ettei kenellekään pitänyt antaa roolikseen raskaampaa taakkaa kuin tämä jaksoi kantaa.

Siksikin ihmettelin aika lailla kun kuulin, että ystäväni Seppo ja Katri aikoivat järjestää suuret kutsut. He kutsuivat minutkin mukaan. Minä olen Arne herra, myös ilman tavuviivaa, niin saadaan mukaan historiallinen sävähdys, vanhahtava ulottuvuus, melkein kulttuurishokki. Kuin osa vieraista olisi saapunut hevosten vetämässä kuormassa, evakkoina jostakin, missä paloi sikana.

Kun on Arne herra, siis minä, niin on kai sitten olemassa myös herroja ja narreja, vaikka sitä oli jo melko vaikeaa uskoa ja edes simuloida, paitsi ikuisesti rahvaanomaisten raharikaiden tyyliin. Ja myös kaikkien muiden tapaan: eriateisten nousukkaiden, jäljittelevien ja omaperäisten snobien ja pissisten. Tyyliniekkujen, ns. toiseudellaan erottuvien tyyppien ja piirien.

Kummankohan idea heistä kutsut olivat olleet vai peräti yhteinen? Vastausta ei tarvittu, se juuri olisi ollut selittelyä. Katrin olisi jo luullut tottuneen miehensä erikoispiirteisiin. Etenkään Seppo heistä kahdesta ei ollut kutsuja järjestävää tyyppiä. Seppo itsekkin eikä vain todellinen seremoniamestari halusi myös epäsuorasti kertoa sen muille.

Esimerkiksi kun kutsut sitten alkoivat, Seppo jo niiden alkuvaiheessa kulki ajoittain seurueen halki edestakaisin kylkimyyryä kuin hädissään, kyyryssä kuin kyttyräselkäinen vaivaisukko tai miksei pääsiäisnoita, lyhyesti invalidi, haluten

ehkä noin ilmentää jotakin, tosiaan, sosiaalisuutensa olemuksesta tai, mikä ehkä ajankohtaisempaa juuri tänään, isännän roolistaan, toivoen ehkä näin osalleen helpotusta johonkin paineeseen, joka kohdistui sanottakoon nyt hänen selkäänsä.

Toinen nopea esimerkki tilaisuuden erikoisluonteesta liittyy juhlien alkoholitarjoiluun: kun kerran kurkistin sivuhuoneeseen, jossa Seppo parhaillaan joi vesipullosta vaihdettavan mehupillin läpi (pullot, joista yhdessä oli laimennettu spriitä, toisessa kuriositeettina kirkasta pontikkaa ja kolmannessa tislattua vettä, olivat vielä alkuperäisillä paikoillaan), Seppo ryypisti otsaansa nähdessään minut sivuhuoneen kynnyksellä ja sanoi matalalla äänellä: ”Häivy”, aivan kuin välillämme olisi ollut jonkinlainen alistussuhde enkä olisikaan ollut tasaveroinen tai ylivertainen vieras, kuten hovimestari Jeeves.

Pulloja järjestellessään Seppo oli mutissut itsekseen ”Valinnan yhteiskunta”, ja vielä täsmentäen, itsekseen kerran vapautuneesti hihitellen abrakadabran: ”Kevakesakasa”, vaikka se ei todennäköisesti ollut enää ihan sama asia kuin hänen äskeinen tokaisunsa vaan jokin nykyaikainen lyhenne, josta kukaan ei ottanut selvää silloin eikä myöhemmin.

Näissä asioissa, järjestelyissä ja määritelmissä kannatti varmaankin olla tarkkana, jos kerran oli tiedemies, vaikka lähes entinenkin. Tai ainakin esitti tiedemiestä, edes itselleen.

Sävy loukkasi minua mutta tein työtä käskettyä: häivyin. Hyvä etten häippäissyt konkreettisesti, savuna ilmaan, jolloin kenties olisin ilmaantunut takaisin näkyvien joukkoon vasta viimeisellä tuomiolla tai sen jälkeen esimerkiksi helvetissä, jossa toimisikin nokikolarina.

Jostakin syystä tämä ajatus huvitti ja hykerrytti minua poistuessani sivuhuoneen kynnykseltä juhlijoiden joukkoon, vaikka olinkin edelleen vihainen Sepolle. Tosin vain sisimmässäni, mitä se sitten tarkoittikin minun tapauksessani. Olemuksenihan ei muutenkaan ollut ulkonaaisesti kovin tyrkyttelevää laatua.

Sepon oma ns. tyyli, olemisen tapa, roolivaikkeudet ja tällaiset välikohtaukset johtuivat ehkä siitä, että kysymykset sosiaalisesta roolista sekoittivat helposti Sepon pään ja tekivät

hyvin harvoin ajankohtaistuessaan hänen elämästään, aivan oikein, sekoilua, joka siinä suhteessa muistutti suorastaan pahinta nykykirjallisuutta, miksei myös klassista. Seppo mm. rupesi kutsujensa eräässä vaiheessa hyvinkin kaunopuheiseksi ja miksei jopa viktoriaanisia ja muita vastaavia käytöskoodeja viljeleväksi ja tämän ohessa täydelliseksi herrasmieheksi. Jos hän vain olisi siihen pystynyt, hänellä oli siihen oikeus, koska hän oli juonut vain vesipullosta, ja hänellä oli myös velvollisuuksia vieraitaan kohtaan.

Viittaus kirjallisuuteen paitsi siksi, että Seppo oli nuorempana toiminut opintojensa rahoittamiseksi kirjakauppa-alalla, libristinä, ja tunsi kirjoja, myös koska osassa nykykirjallisuuttahan kuvattiin tiettävästi jonkinlaista sekoilua, psykologista ja kielellistä. Näin luulen, vaikka en Selma Lagerlöf -taustastani huolimatta (*Aarne-herran rahat*) itse olekaan asiantuntija. Sepolle oli edelleen ongelmallista ja avoin kysymys, miksi kaikki yhteiskunnassa, etenkin paremmissa piireissä, Frendien kerhossa, oli niin kuin oli, esimerkiksi käytöskoodistoltaan vaikeaa tai vähintäänkin kömpelöä ja tuskallista sekä saman tien tyyli-rikkoista.

Toisaalta tätä kehää ainakin toisinaan kiertävä elämäntunne loi Sepolle elementin, jossa hän oli kuin kala vedessä – mahdollisesti tosin ilmeinen akvaariokala – ja jossa hänen kuten akvaariokalankaan ei tarvinnut yrittää olla parempi kuin oli. Hän ei edes osannut. Tai olisihan hänen pitänyt, mutta hän ei aina kyennyt. Hänellä oli kuitenkin rooli, sellainen, johon kuului että hän putosi siitä, roolistaan, ja alkoi sitten kuin satutettuna, melko korkealta pudonneena, kulkea kylkimyrryä sen sijaan että olisi mennyt terveyskeskukseen varailemaan turhaan aikoja. Olihan hän jo ollut huipulla. Ja hänellä oli Katri: hiukan sama asia.

Katri oli erinomaisesti integroitunut rooleihin ja kykeni siksi tarjoamaan turvaa ja eräänlaista näkösuojaa muillekin. Frendeillekin, mikä oli jo jotakin. Se oli kaiken huippu ja cool, enemmänkin! Jos Seppo pimahti ja romahteli roolitomuuteen ja suoranaiseen muodottomuuteen, joka oli sukua nykyaikaisen kirjallisuuden ihmiskuvalle ellei suorastaan

sama asia, ja sekosi siihen, käsittämättömyyteen, tavanomaisessa mielessä, tosin hyvää tekevällä, pohjimmaltaan ehkä siunauksellisella tavalla (koska siitä puolestaan oli vain yksi tie: ylöspäin), Katri taas sekosi omaan erinomaisuuteensa, totemimaisuuteensa, niin että hänen oli jo saadakseen etäisyyttä omaan täydellisyyteensä ja ulkonaiseen rikkeettömyyteensä välillä käytävä lataamossa. Bogossa. Toinen teoria oli että hän oli ainakin ajoittain siellä panttivankina.

Myös frendit sekosivat tai sanotaan lievemmin menettivät konseptinsa silloin kun Katri ei kertonut heille selkeämmin, normaaliin tapaansa, keitä he olivat tai keitä heidän piti olla. Puhumattakaan Seposta, joka olisi ollut aivan onneton ilman Katria, ja olikin, vaikka ehkä hiukan eri tavalla ja eri traditiosta juontaen kuin frendit, koska Seppo kuitenkin oli Katrin läheinen.

Samasta syystä mutta kääntäen Katrikin kai sitten tarvitsi Seppoa, siinä missä lataamoakin, Bogoa, ja Bogo häntä, ja niin kai sitten piilevästi ehkä frenditkin. Vaikka ei olisi hevin uskonut, että he tarvitsivat Seppoa. Heidän kesken valitsi jonkinlainen symbioosi, jollainen Frendien kerho kai oli muutenkin. Ja kohtahan Seppo joutuisi korvaamaan Katrin, oikeastaan jo nyt juuri Katrin valitettavasti tilapäisesti poissa ollessa, kun Seppo jakeli käskyiltä kuulostavia ohjeita.

Koska Seppo oli sosiaalisesti niin epätäydellinen, alkoi joku, ehkä vain yksi, somessa epäillä että hänellä oli Aspergerin syndrooma. Seppo itse ei tiennyt, mikä sellainen olisi ollut. Mutta olkoon menneeksi: täytyihän Sepossakin ehkä olla jotakin, sanottakoon heti lohdullisesti: rajatonta, määrittelemätöntä, siinä missä Katrilla olivat hienot ominaisuuksensa kermojen kermana ja Bogon keikkansa. Ja siinä kuin frendeillä oli se, miten he nimittelivät ja arvostelivat muita.

Frendit tosin jakoivat liiastaan; he heittelivät ympärilleen haaskioksi asti noita kyseenalaisia almuja, aivan oikein: selityksiä, jotka Seppo oli nyt kieltänyt. Frendit tekivät sen yltäkylläisyydestään, ja tässä mielessä he olivat niin rikkaita kuin eivät köyhtyisi koskaan. Raamatussa sanottiin, että köyhät

meillä oli aina keskuudessamme, mutta Frendeistä olisi pitänyt sanoa samaa.

Todisteitakin Sepon erikoisuuksista oli, eri asia, millaisia. Seppo oli aikoinaan jättänyt menemättä tohtorinpromootioon ja tilaamatta miekan arvonmerkikseen. Niin ei yksinkertaisesti tehty! Siitä ei tuntunut kovin kauan aikaa olevankaan, mikä ehkä oli tyypillistä sekä hänelle että hänen ajantajulleen. Se tuntui joskus polkevan melkein paikoillaan kuin koiraa uivan ja lähes samaa vettä polkevan ihmisen polskutus, vaikka tyyppi sinänsä edistyi elämässään kaikilla mittareilla, myös tieteellisillä ja tieteen mittausten menetelmiä soveltavilla, kuten Seppo.

Kun Seppo sittemmin eläkkeellä yhä useammin jätti vihdoin myös pukeutumatta solmioon, hän pelkäsi veltostuvansa virtsankarkailua suosivien ikäistensä tai sentään onneksi häntä hiukan vanhempien miesten tapaan. Ikääntyvänä hän alkoi leikinomaisesti myös kuvitella olevansa vapaata riistaa kaikenlaisille itseään koskeville käsityksille, joista osa oli epäilemättä hänen omia pelkojaankin ja hänen ajankuluaan, lähes harrastus, jo kirjaimellisesti ansaittua ylellisyyttä tuolla kuuluisalla eläkkeellä.

Olihan viimeksi mainittu siihen kuuluvan lisukkeen, puoli-taiteilijaeläkkeen takia hiukan suurempi kuin konsulttina osaaikaisesti vieläkin hiukan toimivan Katrin. Saattoi kysyä, toimiko Katri Frendien kerhonkin konsulttina tai nimenomaan sen ja oliko Katri sillä tavalla Frendien kerhonkin panttivanhina, kuten yleensä työelämässä oltiin eikä vain Bogossa.

Toisaalta Seppo halusi nyt tehdä, kuten asiaan kai kuului, niitä asioita, jotka häneltä olivat jääneet tekemättä. Ensimmäiseksi siitä tosin tuli etsimättä mieleen uusi eroottinen ura. Finlande, douze points! Siis täydet pisteet noin elinvoimaisesta, spontaanista miellelyhtymästä. Mutta jos hänellä oli tohtorinmiekan välttelyn kaltaista epäsosialisuutta merkitsevä Aspergerin syndrooma, heräsi kysymys, miten hän oman tyyppisessään sosiaalisuudessa tekisi nuokaan laiminlyödyt asiat. Eikö hän karttelisi niitäkin?

Jos Sepolta kysyttiin, hän ei erityisesti kaivannut ainakaan

Hartwall-areenaan paikatakseen elämässään jonkin aukon tai tyhjyydentunteen tai paetakseen määritelmiä. Mutta ehkä hänen olisi pakko. Ja oli monta muuta asiaa, joiden luokse oli ehkä mentävä, kuin Muhammedin vuoren luo. Ehkä siis kutsut. Ne olivat yksi ja löisivät toisenkin, Sepon tieteeseen liittyvän kärpäsen yhdellä iskulla. Kutsuilla tosin vuori tulisi Muhammedin luo, vai miten se nyt menisi? Sosiaaliset vaikeudet alkoivat jo tästä tulkinnasta.

Käsityksiä eläkeläisistä tai ylipäättään juppi-ikää vanhemmista ihmisistä, myös vanhemmista työnhakijoista tai työntekijöistä, tai sitten paljon nuoremmista – ennakkoluuloja siis – oli kaikenlaisilla ihmisillä.

Nämä lähes vakiintuneet mielipiteet olivat ehkä muotoutuneet ja etsautuneet eideettisiksi näkökuviksi omasta mielestään normit täyttävien ihmisten mieliin tai heidän verkkokalvoilleen kuin he olisivat miltei työkseen istuneet S-marketien kassojen taustaseinustalla aikaansa kuluttamassa. He olivat lojuneet siinä katselemassa seinäautomaattien rahapelejä pelaavia vanhuksia tai liian nuoria ja siksi pois hätisteltäviä uhkapelureita ja syrjäsilmillä myös kassajonojen monenkirjavia asiakkaita itse näiden kaikkien vertaisina.

Todellisuudessa he olivat näiden ihmisten hiukan epäto dennäköisinä ja agenttimaisina naamioituneina tarkkailijoina Aarne-herran tai Frendien kerholaisten tapaista hiukan parempaa väkeä, joka ei edes myöntänyt käyvänsä S-marketeissa.

Tosin tässä oli ikuinen piilevä ristiriita, koska frendien piti olla ystäviä. Ristiriidasta selvittiin aina teeskentelemällä. Sepon ei kuitenkaan tarvinnut todistaa mitään kenellekään. Kun hän mainitsi kokemastaan syrjinnästä Kattrille, joka tiesi kaiken siitä, mitä Sepon tarvitsi todistaa itselleen, hänelle ja muille ihmisille, Katri joutui hiukan pahaenteisesti samoihin aikoihin Bogoon. Sen jälkeen *Katri* oli vapaata riistaa, jos asia nyt oli niin.

Elämä oli herkässä tilassa, useinkin, ja esimerkiksi Frendien kerho käymisvaiheessa, etsi itseään sekin. Aivan kuin se

olisi ollut rotarykerho tai Euroopan Unioni, johon oli tietyt pääsyvaatimukset. Olit helposti alttiina yhä vielä juuri kun luulit päässeesi rottien juoksupyörästä. Oli hyvä ja aiheellista täyttää aina joitakin pääsyvaatimuksia johonkin suuntaan. Esimerkiksi koko nyt odotettavissa olevien Sepon ja Katrin kutsujen ajan.

Jotenkin tähän tapaan oli ehkä myös hyvä kiteyttää oman elämänsä ehdot ja se kapea käytävä, jota oli käveltävä ollakseen katu-uskottava, vaikka tämä saattoi kuulostaa liioittelulta. Kuka sanoi, mikä oli liioittelua? Bogon sympaattinen henkilökuntako, joka tolkkui sinulle juuri sitä: normaaliutta, normatiivisuutta, nakuilua? Vai kiteyttikö sen Frenkien kerho?

Katu-uskottavuuden käytävän saattoi tosiaan nähdä yllättävän soukkana. Seppo oli kerran mennyt kantakahvilaansa ilman solmiota ja alkanut erään jäljellä olevan ystävänsä ja tietysti baariapulaisen kuullen puhua, vaikka hän ei ollut turhantarkka ikävä asiakas, että kahvisäiliö oli tyhjä, sieltä vain lirui hitaasti. Kuin hän olisi puhunut hiekkaan juoksevista ajasta ja elämästä.

Aikansa hitaanoloisesti kuunneltuaan baariapulainen tempaisi säiliön irti ja kävi vaihtamassa sen. ”No siinä on nyt siten kahvia”, apulainen sanoi muka vain tosiasian tuodessaan uuden metallisammion, mutta mihin sävyyn? Jos oli draamantajua tai näyttelijänlahjoja, sen saattoi päätellä jo noista sanoista. Seppo kaatoi hiukan hämääntyneenä kupistaan perskat kahvin jäännösaltaaseen kuin lattiakaivoon. ”No älkää nyt herrajumala sitä sinne kaatako”, Helsingin ydinkeskustan kahvilan baariapulainen huudahti.

Joku roti piti olla. Täällä oli käytössä jonkinlainen koodisto. Kuin jonkinlaisena rangaistuksena Sepon ja hänen ystävänsä kahvikupissa oli runsaasti poroja vielä uudestakin säiliöstä, vai eikö kumpikaan ollut malttanut kokonaan tyhjentää kupiaan entisistä? Heidän kupeissaan oli joka tapauksessa synnin palkka. Elämä oli yhä vielä tarkan pelin paikka, vaikkei olisi uskonut. Seppoa oli kohdeltu tavallisena vanhana häirik-

könä, jolle kohta kaupanpäällisiksi myös kannettaisiin vie-reen vaipat, kuten pilapuheiden mukaan Sauli Niinistölle.

Entäpä naiset, Sepon uuden eroottisen karrierin agentit vastoin tahtoaan – mihin sävyyn he puhuivat nyt, kun heillä oli Seppoon kaikki valta, jos he sen tajusivat, ja eivätköhän vain? Ei edes ollut auttanut, että Sepolla oli ollut rinnallaan alibina samanikäinen ystävä. Se oli ehkä vain heikentänyt keissiiä. Kummallakaan ei ollut miekkaa kupeellaan eikä papereita esittää mistään promootiosta, näyttöä, josta kuitenkin koko ajan oli kysymys, niin tässäkin, tosin päinvastaisessa downshiftauksen mielessä.

Jossakin vaiheessa oli myös alkanut tuntua, että Sepon ja Katrin ystävät, frendit olivat vähenneet ja lopulta ikään kuin jopa kadonneet, vaikka he kaksi kuuluivat molemmat Frendien kerhoon kuin juuri tällaisen ikävän tilanteen välttämiseksi ja ennakoimiseksi. Oliko se positiivista vai negatiivista diskriminointia, mahdotonta sanoa. Kyseessä oli ehkä uskonasia, sillä ystäväthän oli joka päivä tai pahimmissakin tai parhaissa etätapauksissa ainakin lähes joka vuosi voitettava uudestaan puolelleen, mikäli heitä oli. Kyseessä oli kuin raamatullinen armo, ystävät olivat sikäli kuin jumalia. He olivat kaikkivaltaita. Loppupeleissä heitä ehkä tosiaan edustaisi ainakin Aarne-herra.

Oli näet myös jyvityksen paikka, ketkä oikeastaan olivat ystäviäsi tai vastaavasti pitivät sinua frendinä. (Tosin frendit olivat hyvin eri asia kuin ystävät). Varsin monet ystäväthän olivat kuolleetkin, se ainakin oli varmaa.

Sepon vaimo Katri oli siis jossakin vaiheessa joutunut Bo-goon, ainakin on-off -pohjalta. Hän piipahteli siellä. Sepon sinne olisi ehkä kuulunut joutua, sillä kenties juuri Seppo oli lanseerannut Katrille tulkintoja frendien kerhossa vallitsevasta tilanteesta. Tai sitten päinvastoin Katri Sepolle, jottei miehiä aina syyllistettäisi. Eri tulkintoja oli putkahtanut nykyisestä somesta, joka jo sinänsä oli sellainen frendien kerho ettei paremmasta väliä.

Katri oli sitten tarttunut eräisiin lukemiinsa tai kuulemiinsa tai itse keksimiinsä näkökohtiin hanakasti, vai oliko

jompikumpi tyrkyttänyt ajatuksiaan toiselle liian tosissaan ja toinen vain ollut vastaanottavainen, kuin yliherkkä meedio? Tästä syystäkö Katria sitten oli joissakin vaiheissa tarkkailtu Bogossa?

Frendien kerho etäpesäkkeineen ja ulkojäsenineen oli kuin AA-kerho siinä mielessä, että siellä ei pidetty esillä rooleja eikä virkanimikkeitä, vaikka ne tavalla tai toisella olivat useimpien kerholaisten tiedossa ja saattoivat jopa sävyttää mielikuvaa asianomaisesta frendistä ja hänen kytköksistään. Sellainen kytkös oli esimerkiksi Bogo, jonka tosin sanottiin nyt olevan cool. Oli silti luultavasti olemassa lähtökohtaisesti parempia ja huonompia frendejä, mutta se, mitä tämä tarkoitti, oli helposti kokonaisen kirjan tai tutkimuksen aihe.

Vähemmästäkin saattoi joka tapauksessa alkaa viirata, joko heillä molemmilla, Sepolla ja Katrilla, tai toisella, ellei laajemmallakin porukalla, joka kuitenkin kai hallitsi jonkinlaista kenttää, vai kuka sitä oikeastaan dominoi? Lady Dominako? Tosin Frendien kerho oli tosiasia ja se oli aivan asiankuuluva yhteenliittymä tai ainakin likipitäen, vaikka rajoiltaan joskus ehkä epämääräinen. Silloinkin sen kanssa olisi vain elettävä. Tai sitten siitä oli yritettävä erota, mikä oli ehkä helpommin sanottu kuin tehty. Kenties Frendien kerhoonkin eikä vain kahvibaariin oli myös saatava jotakin rotia, ehkäpä keskustelujen ja oikaisujen hengessä?

Tätäkö juuri Seppo pelkäsi tai jopa toivoi ohjeistuksessaan ”Ei selityksiä!” Tarjosiko Seppo tässä jonkinlaista virallista ulkopoliittikkaa, armahdusta, ja itselleenkö vai muille frendeille? Jonkinlaiseen tilanteen vakiinnuttamiseen entiselle tai uudelle pohjalle olisivat ilman kyseistä lainomaista kieltoa tarjoneet ja tarjosivatkin tilaisuuden myös Katrin ja Sepon bileet aivan kuin ne olisivat olleet jonkinlaiset Porvoon valtiopäivät.

Frendien kerho, jossa toden totta käsiteltiin joskus myös temaattisesti ystävyyttä kuin lakiasäättävässä kansalliskokouksessa tai ainakin epävirallisessa mutta sitäkin merkittävämmässä jakobiiniklubissa, jollaisia lähes kaikki seurapiirit mc-moottorikerhoja myöten alkoivat olla, oli joka tapauksessa kuin ameba. Siis sen lisäksi että siellä oli koolla noita ystäviä,

Kustantaja ei tämän kirjan takakannessa aivan osaa päättää, kirjoittaisiko että se on kuin Woody Allenin *Deconstructing Harry*, Lieksman/Haavikon *Barr-nimisen miehen* päivitys, vai ”(kuin) Harry (Forsblom) dekonstruoisi” – näitä, 1900-luvun kirjallisuuttamme, kulttuurieliittiä ja kulttuurista pääomaa (Bourdieu), ihmisten, miesten, naisten, ystävien ja frendien suhteita ennen ja nyt, ja Suomea, ja somea. Yhdellä tasollaan *Frendien kerho* tutkii ikää ja ikääntymistä, kuolemaakin (”Aika oli kuin jotakin hyvin pahaa, se oli jo itsessään melkein synty.”); mutta se on myös villi, viriili ja viiltävän älykäs kirja. ”Kerhon” dynamiikan analyysi ei kalpene Guermantesin hovista aikanaan esitetyn rinnalla, ja jälkijaksossa tahollaan laittamattomasti dekonstruoitu sisäiskertoja (”Aarne herra”? ”Hannu Salama”? Tshetshovin novellin hevonen?) kiskoo salonkikertomuksen laskoksista (biletaloon ilmaantuvasta ”Ulvilan ikkunasta”) ainakin aidonnäköisen veijaritarinan, *road-movien* ja agenttiparodian. Ennen kaikkea Suomen (tai Venäjän: mutta mitä eroa?) *ideaa* ei aikoi-

hin ole näin riemukkaasti läpivalaistu. Helposti sanon, että

Harry Forsblom on kirjoittanut parhaan kirjansa *ikinä*.

Cool!

Leevi Lehto

